

Bronisław Nadolski

Oddział Toruński (1946)

Pamiętnik Literacki : czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce literatury polskiej 53/3, 317-323

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ludzi zasłużonych na polu literatury i nauki. 3 V 1957 odbyła się w murach Uniwersytetu uroczysta akademія w 150 rocznicę urodzin Wincentego Pola, na której w imieniu instytucji polonistycznych wygłosił odczyt Tadeusz Mikulski. W dwa lata później, 27 II 1959, uroczystą akademię poświęcono pamięci prof. Mikulskiego, byłego przewodniczącego Wrocławskiego Oddziału Towarzystwa, z referatami Zdzisława Libery, Bogdana Zakrzewskiego i Czesława Hernasa. 13 III 1959 — uroczyste otwarto Rok Słowackiego odczytami Bogdana Zakrzewskiego i Mieczysława Inglota.

Sesja w 150 rocznicę urodzin Juliusza Słowackiego odbyła się 13—14 XI 1959; wygłoszono następujące referaty: Marian Jakóbiec, *Słowacki i Słowiańszczyzna*; Bogdan Zakrzewski, *Słowacki w krytyce romantycznej*; Stanisław Kolbuszewski, *Z dziejów kultu Słowackiego na Śląsku*; Mieczysław Ingot, „*Fantazy*”. (*U źródeł poetyckiego natchnienia*); Zbigniew Barański, *Słowacki w kręgu rosyjskich symbolistów*.

19 XII 1960 zorganizowano uroczystą akademię poświęconą twórczości Marii Konopnickiej, ze słowem wstępnym Bogdana Zakrzewskiego i odczytem Jerzego Cieślukowskiego.

Równolegle do działalności odczytowej publicznej rozwijała się współpraca Oddziału z WODKO, która trwała do chwili rozwiązania tej instytucji. W latach 1955—1957 urządzono tam 7 odczytów (3 z nich wygłosił Bogdan Zakrzewski, pozostałe — Stanisław Bąk, Lesław Eustachiewicz, Eugeniusz Sawrymowicz i Maria Straszewska), których ogółem wysłuchało około 700 osób.

Mieczysław Ingot

ODDZIAŁ TORUŃSKI (1946)

Oddział Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza w Toruniu powstał 29 XI 1946. Dnia tego zebrały się w lokalu Zakładu Literatury Polskiej Uniwersytetu 32 osoby. O celach, zadaniach i organizacji Towarzystwa mówił prof. K. Górski. Powoławszy do życia Oddział w Toruniu, wybrano Zarząd w składzie: prof. E. Kucharski (przewodniczący), prof. T. Makowiecki (zastępca przewodniczącego), mgr A. Hutnikiewicz (sekretarz). W części naukowej zebrania Tadeusz Makowiecki przedstawił referat *Na marginesie twórczości Norwida*. Po zalegalizowaniu statutu Towarzystwa przez władze administracyjne w Warszawie, co nastąpiło w czerwcu 1947, Oddział w Toruniu mógł się także uważać za formalnie istniejący.

Prace w Towarzystwie podejmowano w nawiązaniu do jego przedwojennych tradycji. Prof. Kucharski był wyrazicielem myśli, by członkowie Towarzystwa referowali własne prace naukowe, by to było naprawdę towarzystwo naukowe, współpracujące z „Pamiętnikiem Literackim”, zasilające pismo pracami naukowymi, a zwłaszcza recenzjami, które w „Pamiętniku” zawsze za słabo były reprezentowane. Prof. Górski chciał widzieć w Towarzystwie ognisko wymiany myśli naukowej nie tylko dla naukowców, ale i nauczycieli literatury. Prof. Zawodziński, a za nim prof. Makowiecki radzi byli widzieć w Towarzystwie instytucję żywą, odbywającą stałe zebrania co dwa tygodnie. W tym kierunku szły pierwsze zajęcia Oddziału, które samo życie potem modyfikowało. Były to zebrania kilkunastu osób, tylko wyjątkowo liczniejsze, na których profesorowie i asystenci referowali swe prace naukowe. Najczęstszymi prelegentami byli: Karol Wiktor Zawodziński, Konrad Górski, Tadeusz Makowiecki, Henryk Elzenberg, Czesław Zgorzelski i Irena Sławińska. Urządzano też w pierwszych latach istnie-

nia Oddziału dyskusje nad publikacjami naukowymi. Dyskutowano nad książką Konrada Górskiego *Poezja jako wyraz*, publikacją Wacława Borowego *O poezji polskiej w XVIII wieku*, nad wydaną pod redakcją Kazimierza Budzyka *Stylistyką teoretyczną w Polsce*, nad książką Renégo Welleka i Austina Warrena *Theory of Literature*.

Od końca r. 1949 zaczęły się kruszyć szeregi współpracowników Oddziału. Bodaj najczynniejszy referent i dyskutant, prof. Zawodziński, po krótkiej chorobie rozstał się z życiem 14 XII 1949. Prof. Kucharski uczestniczył ostatni raz w pracach Towarzystwa w połowie grudnia 1950, potem zapadał na zdrowiu i korzystał z urlopów. Pelen żywotności i oddania Towarzystwu był aż do końca życia prof. Makowiecki. Widziało się go na zebraniach aż po koniec r. 1951: w kwietniu referował pracę o *Wietrze od morza*, później nieraz jeszcze zabierał głos w dyskusjach, aż nieoczekiwanie zapadł poważnie na chorobę serca i zmarł w maju 1952. Już od jesieni 1950 nie było w Towarzystwie asystentów: Ireny Sławińskiej i Czesława Zgorzelskiego, którzy odeszli do Lublina. Towarzystwo zdawało się iść mimo tych szczerb i utrat dawnym torem. Prof. Górski miał zawsze ze swego bogatego warsztatu naukowego coś do przedstawienia w Towarzystwie, korzystano też z uczynności prof. Elzenberga, zapraszano budzących niejaki nadzieje naukowe mgra Henryka Moesego i mgra Józefa Czerniego, przyjeżdżali do Torunia z odczytami dr Jerzy Pelc, dr Maria Rzeuska, prof. Witold Chwalewik, red. dr Jerzy Płomieński.

W roku 1952 referowali swe prace naukowe profesorowie toruńscy: Konrad Górski, Henryk Elzenberg, Bronisław Nadolski, z przyjezdnych — Witold Chwalewik, Witold Klinger, Eugeniusz Sawrymowicz. Piękną prelekcję o prapremierze *Wesela* miał Adam Grzymała-Siedlecki z Bydgoszczy. Ale rok 1952 był dla Towarzystwa tragiczny przez śmierć dwóch jego pierwszych przewodniczących: 6 maja zmarł prof. Makowiecki, niedługo potem, 12 sierpnia — prof. Kucharski. Zmarłym urządziło Towarzystwo Mickiewiczowskie wspólnie z Towarzystwem Naukowym w Toruniu żałobne akademie, których trwałą pamiątką stały się poświęcone im zbiorowe publikacje: *Tadeusz Makowiecki* (Toruń 1956) i *Eugeniusz Kucharski* (Toruń 1957), gdzie znalazły się wygłoszone na akademiach prelekcje o zmarłych, bibliografia ich prac naukowych i pewne naukowe inedita.

Od roku 1951 podejmował Zarząd Główny usilne starania o werbowanie nowych członków Towarzystwa, głównie wśród nauczycielstwa. Akcja ta dała pewne osiągnięcia także i w Toruniu, zwłaszcza że członkowie dostawali bezpłatnie „Pamiętnik Literacki”, co było niemałą siłą atrakcyjną. Potem jednakże zmienił się sposób administrowania tym czasopiśmie i w samym rozpędzie werbunkowym nadchodziły wyjaśnienia każące tę akcję powstrzymać, bo nie można było już liczyć na bezpłatne otrzymywanie „Pamiętnika”. Z liczby 40 członków Oddziału w r. 1951, w dwa lata potem mieliśmy już ich tylko 30, a później jeszcze mniej. Z zabezpieczeniem audytorium na prelekcjach bywało różnie: niewielkie środowisko toruńskie, nasycone dość silnie odczytami, w wypadku atrakcyjności nazwiska prelegenta czy tematu liczyć mogło na większą frekwencję; kiedy indziej audytorium sprowadzało się do grona pracowników naukowych katedry i studentów z lat starszych. Nie uciekano się nigdy do zamiany naukowych odczytów w lekcje uzupełniające dla młodzieży gimnazjalnej. Praktykowano natomiast niekiedy łączne zebrania naukowe Towarzystwa Mickiewiczowskiego z Towarzystwem Filologicznym czy z Komisją Filologiczną Towarzystwa Naukowego w Toruniu, by w gronie bardziej zainteresowanych ludzi dzielić się wynikami pracy naukowej. Trzeba zauważyć, że i tu środowisko toruńskie zaczęło odczuwać pewne niebezpieczeństwo, odpadały bowiem od Uni-

wersytetu niektóre katedry, szczególnie — co najboleśniej — katedry filologii nowszych.

Przychodziło wobec tego w pewnej mierze posługiwać się prelegentami zaproszonymi z innych środowisk, choć ambicją Oddziału Toruńskiego, zwłaszcza od czasu przejścia nad nim opieki przez prof. Nadolskiego w r. 1953, było urządzenie imprez odczytowych własnymi siłami. W roku 1953 odbyły się odczyty miejscowych prelegentów i zaproszonych spoza Torunia: Bogdana Zakrzewskiego, (Wrocław), Janiny Kulczyckiej-Saloni, Jerzego Ślizińskiego i Stefana Świerzewskiego (Warszawa). Za pewien sukces Torunia mogliśmy uważać zorganizowanie siłami miejscowymi (profesorowie: Konrad Górski, Bronisław Nadolski, Witold Łukaszewicz, Andrzej Bukowski; asystenci: Sławomir Rogowski, Antonina Bartoszewicz, Czesław Niedzielski, Teresa Skubalanka) w 1955 r. cyklu odczytów poświęconych Mickiewiczowi i romantyzmowi, tym bardziej że później niektóre prelekcje powtórzono na akademii mickiewiczowskiej urządzonej staraniem Uniwersytetu Mikołaja Kopernika i Towarzystwa Naukowego w Toruniu. W roku 1956 zorganizowano również z udziałem miejscowych prelegentów niemal wszystkie odczyty. Do udanych należał cykl odczytów poświęconych Sienkiewiczowi (1957); spośród miejscowych członków Towarzystwa prelekcje wygłosili: Bronisław Nadolski, Artur Hutnikiewicz, z asystentów: Anna Krzewińska, Antonina Bartoszewicz, Czesław Niedzielski. Z prelegentów zamiejscowych mieliśmy w owym roku Czesława Zgorzelskiego, Wincentego Dankę i Jarosława Maciejewskiego. Z późniejszych udatniejszych imprez, starannie przygotowanych i dobrze wykonanych, obliczonych na szersze oddziaływanie na miejscowe społeczeństwo, był urządzony 20 XII 1959 wieczór Słowackiego, na którym z odczytami wystąpili: Konrad Górski, Bronisław Nadolski, Walerian Preisner, a polonistyczna młodzież uniwersytecka (6 osób) wystąpiła z recytacjami poezji Słowackiego. Podobnego charakteru były dwa wieczory Kasprowicza, pierwszy urządzony w inowrocławskim teatrze 12 X 1960 staraniem Oddziału Toruńskiego i miejscowego komitetu, z prelekcjami Konrada Górskiego i Bronisława Nadolskiego, drugi w Toruniu, 21 XII 1960, z odczytami Konrada Górskiego, Bronisława Nadolskiego i Artura Hutnikiewicza.

Dobre przyjęcie akademii kasprowiczoj w Inowrocławiu, wielkie zrozumienie tamtejszych czynników partyjnych i miejskich dla spraw oświatowo-kulturalnych dały asumpt do stworzenia Oddziału Towarzystwa w Inowrocławiu, co nastąpiło 27 IV 1961. Poprzednio staraniem Oddziału Toruńskiego podobne Oddziały powołane zostały do życia w Bydgoszczy (18 IV 1961) i w Grudziądzu (23 IV 1961). Na zebraniach organizacyjnych zapoznawano obecnych z dziejami Towarzystwa, z jego nikłymi początkami i późniejszym świetnym rozkwitem.

Odczyty i dyskusje w latach 1946—1961

1946 29 XI — Tadeusz Makowiecki, <i>Na marginesie twórczości Norwida</i>. 1947 21 III — Czesław Zgorzelski, <i>Pojęcie dumy w polskiej poezji przedromantycznej</i>; 25 IV — Stanisław Skimina, <i>W pracowni nowolacińskiego poety J. Dantyszka</i>;	16 V — Henryk Elzenberg i Karol Wiktor Zawodziński, <i>Głos w dyskusji nad książką K. Górskiego „Poezja jako wyraz”</i>; 7 XI — Eugeniusz Kucharski, <i>Czym jest, a czym nie jest teoria literatury</i>; 5 XII — Henryk Elzenberg, <i>Dynamiczne pierwiastki artyzmu prozy</i>. 1948 23 I — Karol Wiktor Zawodziński, <i>Istotne cechy „Dożywocia” Fredry</i>;

27 II — Stanisław Lisowski, *Na marginesie książki prof. K. Górskiego „Poezja jako wyraz”*;

7 V — Irena Sławińska, *Zagajenie dyskusji nad „Stylistyką teoretyczną w Polsce” pod redakcją K. Budzyka*;

11 VI — Karol Wiktor Zawodziński i Czesław Zgorzelski, *Głos w dyskusji nad książką W. Borowego „O poezji polskiej w XVIII wieku”*;

6 XI — Konrad Górski, *„Dziadów” III cz. w stosunku do prometeizmu starożytnego i nowożytnego*;

27 XI — Karol Wiktor Zawodziński i Czesław Zgorzelski, *Kto stał pod jednym płaszczem u podnóża pomnika Piotra Wielkiego*;

11 XII — Konrad Górski, *„Grażyna” Mickiewicza*.

1949

29 I — Karol Wiktor Zawodziński, *„Studia z wersyfikacji” Marii Dłuskiej*;

12 II — Tadeusz Makowiecki, *O „Kordianie” Słowackiego*;

26 II — Karol Wiktor Zawodziński, *O „Latarni czarnoksiężskiej” Kraszewskiego*;

19 III — Helena Obiezińska, *Człowiek jako temat w powieściach Weysenhoffa*;

7 V — Irena Sławińska, *Sprawozdanie ze Zjazdu Delegatów Oddziałów Towarzystwa w Warszawie*; Konrad Górski, *Uwagi o „Balladynie”*;

21 V — Irena Sławińska, *O książce R. Welleka i A. Warrena „Theory of Literature”*;

11 VI — Karol Wiktor Zawodziński, *O nie znanych powieściach Sienkiewicza*;

10 XII — Konrad Górski, *Jakub Wujek jako pisarz*.

1950

3 III — Tadeusz Makowiecki, *Rola muzyki we wczesnej twórczości Wyspiańskiego*;

5 V — zebranie poświęcone pamięci prof. Karola Wiktora Zawodzińskiego: Konrad Górski, *Spuścizna literacka śp. prof. Zawodzińskiego*; Tadeusz Mako-

wiecki, K. W. Zawodziński jako krytyk liryki; Leopold Rosental, K. W. Zawodziński wobec literatury rosyjskiej;

16 V — Henryk Elzenberg, *Ekspresja pozaestetyczna i estetyczna*;

2 VI — Edmund Rzeszowski, *Barok w literaturze rosyjskiej*;

27 X — Tadeusz Makowiecki, *O muzycznym liryzmie Słowackiego*.

1951

12 I — Henryk Moese, *Ideologia „Chłopów”*;

13 III — Bronisław Nadolski, *Zainteresowania literackie wśród chłopów ziemi łańcuckiej*;

6 IV — Tadeusz Makowiecki, *„Wiatr od morza” Żeromskiego*;

18 V — Józef Czerni, *Twórczość Jarosława Iwaszkiewicza w dzieiesięcioleciu 1925—1935*;

18 VI — Jerzy Pelc, *Przedmiot przedstawiony w dziele literackim*;

3 X — Maria Rzeuska, *O metodę analizy językoznawczej gwary dzieła literackiego („Chłopi” Reymonta)*;

16 XI — Konrad Górski, *Krytyczna ocena dzieła literackiego*;

28 XI — Witold Chwalewik, *Uwagi krytyczne o wznowieniu „Wielkiego testamentu” Villona w przekładzie Boya*;

14 XII — Jerzy Eugeniusz Płomiński, *Berent jako pisarz społeczno-narodowy*.

1952

11 I — Henryk Elzenberg, *Uroki estetyczne ekspresji*;

2 II — Bronisław Nadolski, *Odrodzenie w ujęciu nauki radzieckiej*;

5 III — Bronisław Nadolski, *Głos w dyskusji nad sprawami oświaty i kultury w nowej konstytucji*;

12 III — Konrad Górski, *Rewolucja językowa polskiej reformacji*;

10 VI — Witold Chwalewik, *Zagadnienie interpretacji „Grobu Agamemnona”*;

20 VI — Adam Grzymała-Siedlecki, *O prapremierze „Wesela”*;

26 VI — Akademia dla uczczenia pamięci prof. Tadeusza Makowieckiego:

Stefan Srebrny, Zagajenie; Konrad Górski, *T. Makowiecki jako teoretyk literatury*; Jadwiga Pawłowska-Puciatowa, *T. Makowiecki jako historyk sztuki*; Maria Puciatowa, *T. Makowiecki jako bibliotekarz*; Julia Cywińska, *Pedagog i wychowawca*; Henryk Elzenberg, *Artysta i teoretyk sztuki*;

10 X — Eugeniusz Sawrymowicz, *Ideologiczna interpretacja „Balladyny”*;

22 XI — Akademia dla uczczenia pamięci prof. Eugeniusza Kucharskiego: Stefan Srebrny, Zagajenie; Bronisław Nadolski, *Eugeniusz Kucharski — badacz literatury*; Władysław Floryan, *Eugeniusz Kucharski jako teoretyk literatury*; Zygmunt Czerny, *Wspomnienie koleżeńskie o Eugeniuszu Kucharskim*; Artur Hutnikiewicz, *Działalność nauczycielska Eugeniusza Kucharskiego*;

28 XI — Witold Klinger, *O źródłach rosyjskich „Drogi do Rosji” Mickiewicza*.

1953

2 III — Bogdan Zakrzewski, *Początki polskiej literatury socjalistycznej*;

30 III — Konrad Górski, *Przekład „Nowego Testamentu” w „Postylli” Reja na tle biblii polskiej XVI w.*;

17 IV — Walerian Preisner, *Stan badań dantologicznych w Polsce*;

27 IV — Janina Kulczycka-Saloni, *Prasa tajna powstania styczniowego*;

11 V — Bronisław Nadolski, *Intermedia polskie z końca XVII wieku*;

20 XI — Jerzy Śliżiński, *Działalność braci czeskich w Polsce*;

9 XII — Stefan Świerzewski, *Poglądy Kraszewskiego na sztukę Odrodzenia*.

1954

15 III — Roman Pollak, *W drodze do syntezy polskiego Odrodzenia*;

28 III — Ryszard Matuszewski, *Dorobek dziesięciolecia Polski Ludowej w dziedzinie współczesnej literatury i krytyki literackiej*;

25 IV — Stanisław Frybes, *Osią-*

gnięcia nauki o pozytywizmie w ostatnim dziesięcioleciu;

25 V — Konrad Górski, *Zagadnienie emendacji tekstu dzieł Mickiewicza*;

5 X — Bronisław Nadolski, *Badania nad literaturą XVII w. w ostatnim dziesięcioleciu* (odczyt wygłoszony również w Warszawie, Poznaniu i Gdańsku);

22 X — Walerian Preisner, *Polski makaronista [Orzelski] naśladowca Fologena, z początku XVII w.*;

24 XI — Stefan Świerzewski, *Kraszewski jako badacz języka polskiego*.
1955

Cykl odczytów o Adamie Mickiewiczu i romantyzmie w 100 rocznicę śmierci poety:

14 X — Bronisław Nadolski, *Romantyzm w literaturach europejskich*;

21 X — Sławomir Rogowski, *Mickiewicz jako krytyk literacki*;

26 X — Czesław Niedzielski, *Życie i twórczość Mickiewicza w Rosji*;

4 XI — Antonina Bartoszewicz, *Pan Tadeusz*;

11 XI — Witold Łukaszewicz, *Legion Mickiewicza*;

18 XI — Andrzej Bukowski, *Z dziejów recepcji Mickiewicza na Pomorzu*;

3 XII — Konrad Górski, *Słownik mickiewiczowski*;

9 XII — Teresa Skubalanka, *Praca Mickiewicza nad językiem „Pana Tadeusza”*.

1956

9 I — Irena Sławińska, *Proza artystyczna Norwida*;

24 II — Bronisław Nadolski, *Henryk Moller, humanista gdański z połowy XVI wieku*;

23 III — Bronisław Nadolski, *Wokół lwowskiej profesury Jana Kasprowicza*;

12 IV — Wiesław Mincer, *O nieznanych utworach Naruszewicza i Niemcewicza*; Walerian Preisner, *Recepcja fragmentu „Orlanda szalonego” u Naruszewicza*;

20 VI — Bronisław Nadolski, *Kształ-*

towanie się życia literackiego na Pomorzu w dobie Odrodzenia;

. 27 VI — Artur Hutnikiewicz, *Stefan Grabiński, życie i twórczość*;

13 XI — Bronisław Nadolski, *Uczony gdański, Bartłomiej Keckermann*;

20 XI — Bożena Osmólska-Piskorska, *Konflikt Towarzystwa Naukowego w Toruniu z policją pruską*.

1957

Cykl odczytów poświęconych Henrykowi Sienkiewiczowi, wygłoszony w okresie 21 I — 22 II:

21 I — Bronisław Nadolski, *Sienkiewicz w świetle swej korespondencji z pisarzami, uczonymi i wydawcami*;

28 I — Jarosław Maciejewski, „*Za chlebem*” *Sienkiewicza*;

1 II — Anna Krzewińska, „*Listy z Ameryki*” *Sienkiewicza*;

8 II — Antonina Bartoszewicz, „*Trylogia*” w *świetle dotychczasowych badań*;

15 II — Czesław Niedzielski, *Poglądy estetyczne Sienkiewicza* (odczyt wygłoszony również 14 III na konferencji polonistów w Sierpcu);

22 II — Artur Hutnikiewicz, *Sienkiewicz a Młoda Polska*;

9 III — Wincenty Danek, *Publicystyka i powieść Kraszewskiego związana z powstaniem styczniowym* (odczyt dla pracowników naukowych Katedry Literatury Polskiej);

9 III — Wincenty Danek, *Publicystyka i działalność Kraszewskiego w latach 1859—1872*;

16 III — Czesław Zgorzelski, *O sztuce lirycznej Mickiewicza* (odczyt dla pracowników Katedry Literatury Polskiej i Pracowni Słownika Mickiewicza);

16 III — Czesław Zgorzelski, *Romantyzm w Polsce*.

1958

28 IV — Leonard Jarzębowski, *Henryk Nitschmann z Elbląga jako miłośnik literatury i kultury polskiej*;

14 X — Leon Witkowski, *Elementy antyczne w ludowej zagadce polskiej*;

21 X — Antonina Bartoszewicz, *Z badań nad recepcją literatury francuskiej w Polsce w latach 1831—1863*;

4 XI — Antonina Bartoszewicz, *Stan badań nad Kraszewskim* (odczyt wygłoszony również 7 XI w Elblągu);

18 XII — Bronisław Nadolski, *Sprawozdanie ze Zjazdu Polonistów 10—13 XII w Warszawie* (odczyt wygłoszony dla nauczycieli polonistów w Toruniu).

1959

10 III — Konrad Górski, *Onomastyka Mickiewicza*;

20 IV — Bronisław Nadolski, „*Institutio Literata*” — *toruńskie wydawnictwo pedagogiczne z czasów Batorego*;

27 IV — Andrzej Bukowski, *Z zagadnień pozytywizmu w zaborze pruskim*;

9 VI — Bronisław Nadolski, *Recepcja Terencjusza w Gdańsku za Odrodzenia*;

28 X — Bronisław Nadolski, *Renesansowa i barokowa wymowa w dawnej Polsce* (odczyt wygłoszony również 17 XII w Instytucie Badań Literackich w Warszawie);

20 XII — Wieczór Słowackiego w Toruniu: Bronisław Nadolski, *Książka J. Tretiaka o Słowackim i burza nią wywołana*; Walerian Preisner, *Słowacki w piśmiennictwie włoskim*; Konrad Górski, *Humor Słowackiego. Recytacje utworów Słowackiego w wykonaniu studentów-polonistów*: I. Banaszak, Z. Przepiórki, R. Śmielewsk'ej, J. Tyborczyka, E. Śliwianki, E. Miszewskiej.

1960

11 III — Irena Sławińska, *O dyskusji metodologicznej w Stanach Zjednoczonych*;

24 IV — Bronisław Nadolski, *Jan z Ludziska — pierwszy humanista polski* (odczyt wygłoszony na otwarciu cyklu prelekcji w ramach Milenium w Strzelnie);

22 VI — Bronisław Nadolski, *Ostatnie badania niemieckie nad wczesnym Oświeceniem w Polsce*;

12 X — Wieczór kasprowiczowski

w Teatrze w Inowrocławiu: Konrad Górski, „Marchott” jako *synteza twórczości Kasprowicza przed „Księgą ubogich”*; Bronisław Nadolski, *Jan Kasprowicz jako profesor Uniwersytetu Lwowskiego* (odczyt wygłoszony również: 13 XI w Gdańsku i 17 XII w Siedlcach). Recytacje utworów poety w wykonaniu aktorów inowrocławskich.

21 XII — Wieczór kasprowiczowski w Toruniu: Konrad Górski, *Problematyka miłości u Kasprowicza*; Bronisław Nadolski, *Jan Kasprowicz jako profesor Uniwersytetu Lwowskiego*; Artur Hutnikiewicz, *Kasprowicz i Przybyszewski*.

1961

14 II — Stefan Świerzewski, *Kraszewski jako znawca historii (prehistorii)*;

1 III — Konrad Górski, *Historia tekstu „Ody do młodości”. Próba jej ustalenia*;

18 IV — Bronisław Nadolski, *Siedemdziesiąt pięć lat Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza. (1886—1961)* (odczyt wygłoszony na otwarciu Oddziałów: 18 IV w Bydgoszczy, 23 IV w Grudziądzu, 27 IV w Inowrocławiu);

7 XI — Konferencja sprawozdawcza z Ogólnopolskiego Zjazdu Delegatów Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza w Opolu (26—27 X): Jerzy Kasprzyk, *Ogólne uwagi o stronie organizacyjnej Zjazdu i referatach naukowych dotyczących Odrodzenia i Oświecenia*; Jerzy Speina, *O referatach naukowych dotyczących późniejszej literatury*.

28 XI — Leon Witkowski, *Wpływy Symphosiusa na polskie zagadki literackie*.

Bronisław Nadolski

ODDZIAŁ GDAŃSKI

(1947)

W bieżącym roku Oddział Gdański Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza obchodzi 15-lecie istnienia¹.

Zebranie konstytucyjne Oddziału odbyło się 26 III 1947 w Sopocie; powołano wówczas Zarząd i wygłoszono pierwszy odczyt pt. *Słowo w poezji Asnyka*. Prelegentem był główny inicjator utworzenia Oddziału i pierwszy jego przewodniczący, dr M. Des Loges². W organizowaniu Oddziału brało udział ponadto kilku nauczycieli-polonistów, z ówczesnym kierownikiem Ośrodka Metodycznego Języka Polskiego w Gdańsku, drem K. Mężyńskim. Zadaniem powstałego Oddziału miało być rozwijanie szerokiej akcji popularyzatorskiej, głównie w środowisku nauczycielskim, i podejmowanie — wobec braku uniwersytetu na Wybrzeżu — zespołowych prac naukowo-badawczych z zakresu literatury polskiej. Toteż działalność kolejnych Zarządów³ skupiała się wokół tych założeń programowych.

¹ Dokładniejsze omówienie historii Oddziału za lata 1947—1955 zob. w: A. Bocheński, *Oddział Gdański Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza. 1947—1955*. „Rocznik Gdański”, 1955, t. 14, s. 488—492.

² Zob. A. Bocheński: 1) *Marian Des Loges*. „Rocznik Gdański”, 1956/1957, t. 15/16, s. 562—568. 2) *Wspomnienie o Marianie Des Loges. (12 września 1898 — 3 czerwca 1957)*. „Pamiętnik Literacki”, 1958, z. 1, s. 347—351.

³ Kolejnymi przewodniczącymi Oddziału byli: dr M. Des Loges (1947—1953), doc. dr A. Bukowski (1953—1957), dr A. Bocheński (1957—1959), doc. dr A. Bukowski (1959—1962). Kolejne siedziby Oddziału: Biblioteka Gdańska PAN (1947—